

معرفی طرح تواندهی نوجوانان

مقام و جایگاه تربیت نوجوانان:

بیت العدل اعظم الهی می فرمایند: " چه امتیازی مقدس تر و چه مسئولیتی عظیم تر از قیام به تربیت نسل جدید یاران و القاء اصول و تعالیم امرالله در اذهان و افکار جوان و مستعد آنان است تا بدین طریق در اجرای وظایف شديده و انجام مسئولیت های خطیره و تعهدات حیاتی آتیه خویش در ظل جامعه بهائی به حد کمال آماده و مستعد گردد.^۱"

در پیامی دیگر می فرمایند: " اگر بخواهیم انتصارات جامعه در یک نسل با گذشت زمان از دست نرود در برنامه ریزیها برای پیشبرد جریان دخول افواج مقبلین نمی توان اطفال و نوجوانان را نادیده گرفت. لهذا ضرورت تام دارد که در این مقطع از جریان سیستماتیک کردن نشر نفحات الله قدم های معین برداشته شود تا اطمینان یابیم که بینش و دور اندیشی جامعه به طور کامل اعضای جوان ترش را در بر گرفته است.^۲"

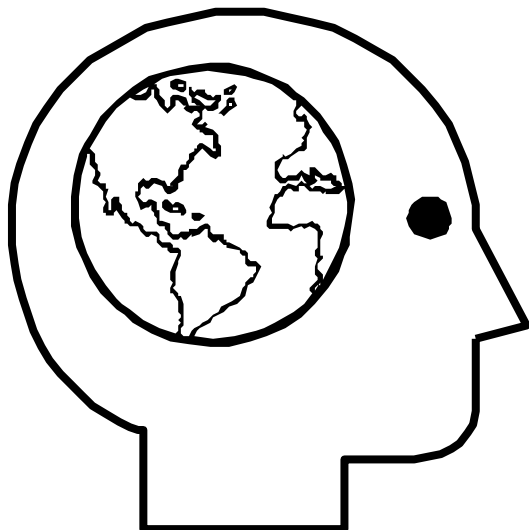
با توجه به بیانات فوق ضرورت تربیت نسل جوان کاملاً روشن می گردد تا نسل جوان توان پذیرش مسئولیت های آینده را بدست آورد و این نکته تاکید می گردد که برای حرکت در مسیر برنامه ریزیهایی که برای تحقق هدف دخول افواج است نباید این نسل فراموش شود، بلکه باید مطمئن شد که از بینش های لازم برای حرکت و اقدام جهت تحقق وعود الهی آماده هستند.

^۱ معهد اعلی آپریل ۱۹۰۰

^۲ معهد اعلی ۲۶ نوامبر ۱۹۹۹

فرایند شکل گیری طرح تواندهی در نگاهی کوتاه

بیت العدل اعظم در پیام رضوان ۲۰۰۰ این مسئله مهم را با توجه ویژه به نوجوانان در منظر و مرآی همه قرار می دهند و بعنوان یک راه کار جدی جهت آمادگی نوجوانان برای خدمت و تبلیغ روی آن تاکید می فرمایند و هدایت می فرمایند که این گروه (۱۲ تا ۱۵ سال) باید تربیت و آموزش صحیح داده شوند و بعد در نقشه ۵ ساله اول بعنوان یک فعالیت به موقع اجرا گذاشته می شود و در پایان نقشه ۵ ساله اول به دلیل استحکام و اثر بخشی آن در گروه های تواندهی که کم کم قوام گرفته و نتایج عالی به بار آورده، طرح تواندهی نوجوانان را بعنوان چهارمین اقدام اساسی ۳ معرفی می فرمایند و آن را عامل استحکام حیات بهائی معرفی می نمایند و تاکید می فرمایند که " آنرا در مقیاسی وسیع ترویج دهند"

بیت العدل اعظم می فرمایند: " در بین افراد جوان جامعه افرادی هستند که نوجوان نامیده می شوند و بین سنین ۱۲ تا ۱۵ سال قرار دارند. این افراد گروه خاصی را تشکیل می دهند که نیازمندی های مخصوص به خود دارند زیرا بین سنین کودکی و جوانی قرار گرفته اند و این زمانی است که تغییرات زیادی در وجود آنها روی می دهد. باید توجه همراه با ابتکار و خلاقیت به کار برد تا نوجوانان را در برنامه ها و فعالیت هایی وارد نمود که بدانها راغب اند و استعداداتشان را برای تبلیغ و خدمت پرورش می دهد و آنها را در فعالیت های مشترک با جوانان بزرگسال تر وارد می کند. ۴"

در پیامی دیگر می فرمایند: " ... مسئولیت آموزش اخلاقی و روحانی افراد جوان شدیداً وجدان بشریت را تحت فشار گذاشته و هیچ تلاشی برای بنیان گذاری جامعه نمی تواند آن را نادیده بگیرد. آنچه علی الخصوص در طی نقشه پنج ساله کنونی (نقشه ۵ ساله اول) مبرهن شده کارآیی برنامه آموزشی برای تواندهی روحانی نوجوانان است. نوجوانانی که برای ۳ سال به همراهی دیگران از برنامه ای که ادراک روحانی شان را افزایش دهد بهره مند گردند و در سن پانزده سالگی به مطالعه دوره های متوالی اصلی موسسه آموزشی تشویق شوند منبع گسترده ای از نیرو و استعداد که می تواند وقف پیشبرد مدنیت مادی و معنوی گردد هستند. و نتایج حاصله تا به حال تحسین و تمجید فراوان این جمع را برانگیخته است و بر این اساس و نظر به احتیاجات

^۳ اقدامات اساسی شامل (گروه مطالعه - کلاس اطفال - جلسات دعا - تواندهی نوجوانان)

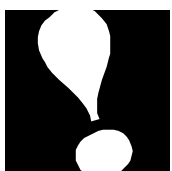
^۴ رضوان ۲۰۰۰

ضروری و فوری فعلی از کلیه محافل ملی دعوت خواهیم کرد که گروه های نوجوانانی را که از طریق برنامه های آموزشی خود تشکیل داده اند چهارمین فعالیت اساسی نقشه محسوب دارند و آنرا در مقیاسی وسیع ترویج دهند.^۵

این فرایند باعث می شود که در حال حاضر تواندهی نوجوانان مورد توجه و عنایت ویژه قرار گیرد و در مسیر این فرایند تکاملی بود که کلیه اقدامات نوجوانان در سراسر عالم تحت توجهات معهد اعلی بوسیله (انجمن آموزشی توسعه) ۶ مدیریت گردید و این انجمن با همکاری همکاران خود در سطح بین المللی انتشار محتوای لازم را بر عهده گرفته و تا حال عالم را از آن بهره مند نموده اند. تهیه کتاب ۵ بعنوان راهنمای توانده نوجوان و تهیه کتبی برای آموزش در تواندهی از اقدامات این موسسات بین المللی است.

پیام ۲۷ دسامبر نکات بسیار مهمی دارد که عدم توجه به آن ضرورت برنامه ریزی و آموزش نوجوانان را کم رنگ می نماید
به عنوان نمونه

- بنیان گذاری جامعه: جامعه ایده آل و پویا و محکم جامعه ایست که نسل جوانش در دوران نوجوانی و حتی قبل از آن آموزش دیده، بینش یافته و با مسئولیت های خود آشنا و حتی در رابطه با آن عملا اقدام کرده باشند پس آموزش نوجوانان (۱۲ تا ۱۵ سال) را نمی توان نادیده گرفت.
- دیدگاه و آینده نگری: معهد اعلی با هدف ایجاد منبع گسترده ای از نیرو و استعداد برای پیشبرد مدنیت مادی و معنوی به تواندهی نوجوانان نگاه می کنند، نوجوانانی که با توجه به پیام رضوان ۲۰۰۰ " برای تبلیغ و خدمت پرورش " می یابند. پس توجه ویژه به این اقدام یعنی آموزش نوجوانان در طرح تواندهی، آنها را با کیفیتی مطلوب و توجه خاص به کتب مخصوص ضامن این خواسته معهد اعلی خواهد بود. و اگر در این امر مهم سستی پدیدار گردد (یعنی در تشکیل، توسعه و آموزش صحیح) ممکن است خدای نخواسته پیشرفت مدنیت را بعهدہ تعویق اندازیم.
- تواندهی بعنوان چهارمین فعالیت اساسی: معهد اعلی در پیام ۲۷ دسامبر چه چیزی را تحسین و تمجید می کنند؟
مسئله نتایج فعالیت تواندهی را آنها با همه ویژگی ها و خصوصیات که بر آن مترتب است. پس من و شما که اراده می کنیم در این مسیر حرکت نمائیم باید روی فعالیتی تمام توان خود را بگذاریم، که ویژگی تواندهی را داشته باشد. اگر با امانت داری تواندهی را تشکیل و اداره کنیم خواسته معهد اعلی در پیام ۲۷ دسامبر که می فرمایند " آنرا در مقیاسی وسیع ترویج دهند " تحقق خواهد یافت.

خصوصیات (۱۲ تا ۱۵ سال) نوجوان : (با توجه به کتاب ۵ راهنمای توانده یا مشوق)

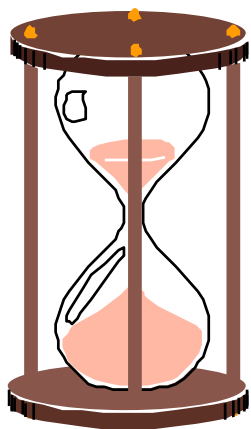
- تغییرات جسمی و فکری و عاطفی
- تقابل حالات جسمی و عاطفی
- دوران انتقالی از کودکی به جوانی
- ظهور و بروز استعداد و توانایی
- ظهور و بروز هیجانات عاطفی
- آگاه شدن از تناقضات اطراف
- نا آزمودگی همراه با حساسیت و اضطراب
- نگرانی در مورد روابط با دیگران
- ظهور و بروز آگاهی بیشتر
- تشکیل مفاهیم در مورد زندگی فردی و جمعی
- تردید در مورد آموخته های قبلی
- تعلق به گروه همسال
- علاقه به پذیرش
- علاقه به مشورت
- و.....

جوان ایده آل (۱۵ ساله که تواندهی را در سنین ۱۲ تا ۱۵ سال گذرانده)

نوجوانانی هستند که در مدت زمان کوتاه به سن ۱۵ یعنی بلوغ می رسند تا مسئولیت های جدیدی بر عهده گیرند و سعی می کنند در گذر از ۱۲ به ۱۵ سال به ویژگیهایی واصل گردند که در آثار مبارکه مطرح گردیده است، جوان ما شخصی است که با توجه به پیام ۲۷ دسامبر آماده است تا وارد فعالیتی شود (دوره طرح روحی) که با بزرگسالان به کسب معرفت و بصیرت پرداخته و با تمرین و کسب مهارت برای تبلیغ و خدمت در میادین بزرگتر آمادگی خود را اعلام نماید.

در ابتدای کتاب ۵ صفات و ویژگی های مطرح می شود و بعد در دنباله توانائیها و قابلیت هایی عنوان می گردد که مشوق آنها را برای یک آموزش صحیح برای رساندن نوجوان به جوان ایده آل در نظر می گیرد

الف صفات و ویژگی ها

- **هدفمندی** (یا احساس عالی عشق به هدفمندی): با توجه به آموزشی که در طرح تواندهی می گیرد او دارای اهدافی عالی خواهد بود که او را از دیگران متمایز می نماید زیرا اهدافی که او در نظر دارد در مسیر تحقق اهداف عالیه انسانی و امر مبارک است.
- **تمرکز**: عمده قوا و استعدادات خود را برای رسیدن به اهداف عالیه متمرکز می نماید.
- **انگیزه**: قوایی درونی که از درک و فهم و بصیرت بر آمده او را به انجام اقدامات لازم برای وصول به اهداف عالی سوق می دهد
- **یادگیری**: رویکرد جوان ما به یادگیری تغییرات اساسی می نماید
- آنها می دانند زمانی می توانیم بگوئیم یاد گرفته ایم که انگیزه ناشی از درک و فهم و کسب بصیرت ما را به تمرین و کسب مهارت وادار کند. مثلاً ما یادگرفته ایم صبح و شب تلاوت آیات نمائیم. و این کار را انجام می دهیم.
- جوانان به عواقب بی توجهی به انجام وظایف و نتایج و ثمرات عالیه آن در رشد خود و جامعه خود بصیرند و برای انجام عمل آماده شوند.
- جوانان می دانند و باور دارند که در همه جا و از همه افراد می توان در یادگیری یاری گرفت.
- میل شدیدی به پرورش قوای روحانی و کسب تربیت اخلاقی یعنی تطبیق خود با اوامر الهی و عمل به آن در زندگی روزمره دارند.
- مفهوم یادگیری را با گرفتن مدرک اشتباه نمی گیرند
- **تمسک به اصول**: جوانان هر اقدام و حرکتی را با اصول امر مبارک تطبیق داده چنانچه منطبق نباشد به اصول توجه و از انجام اقدام سرباز می زنند.
- **تقوی و پرهیزکاری**: یعنی از هر چیز و هر فکر و هر رفتاری که او را از سرور روحانی و رضای حق دور و به لذات فانی و توجه به نفس نزدیک می کند پرهیز می نمایند.
- **عزم شدید**: مسلماً در مسیر رسیدن به اهداف با عزمی شدید که هیچ چیز آنها را باز نخواهد داشت حرکت کرده با استقامت ادامه می دهند.

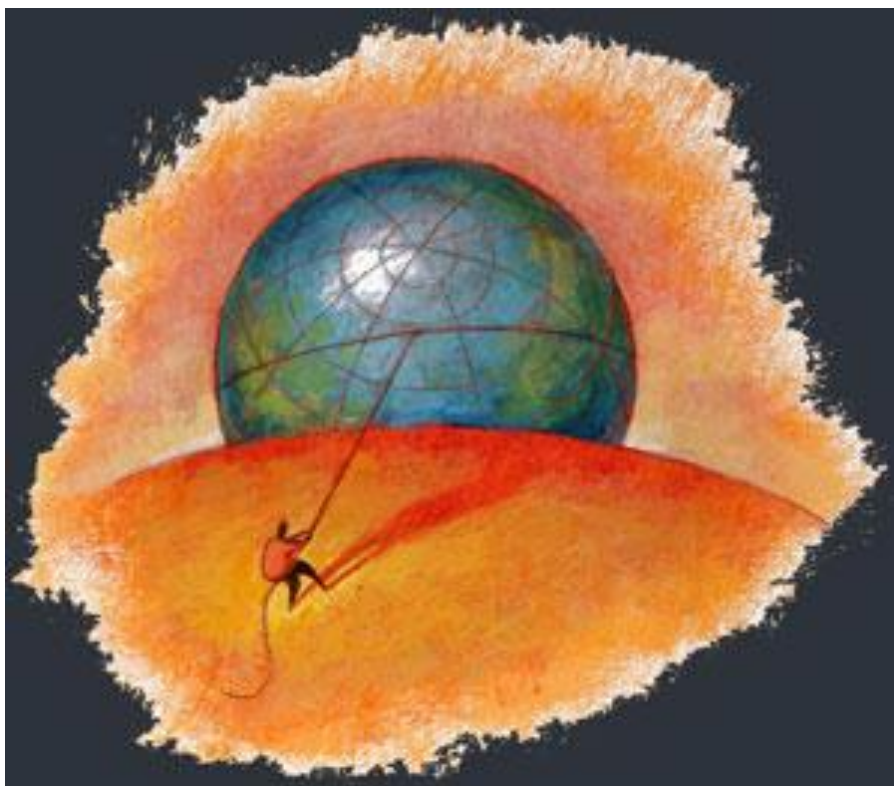
ب: توانائی ها:

هیکل مبارک در مناجات می فرمایند: " ای خداوند مهربان این مرغان بی پر و بال را دو بال ملکوتی بخش و قوتی معنویه عطا فرما تا در این فضای نامتناهی پرواز کنند و به اوج ملکوت ابھی رسند..."^۷

این توانایی ها و قوا را می توان به شکل زیر فهرست کرد

• **قوای روحانی:**

- تسلیم و رضا
- توکل به خدا
- عفت و عصمت
- حسن اخلاق
- سمو همت
- خلوص نیت
- محبت و شفقت
- محبت الله
- خشیه الله

• توانایی های دیگر:

- ترویج عدالت
- ترویج رفاه
- امید بخشی
- خدمت و ایثار
- غلبه بر مشکلات
- ایجاد پیوند های دوستی
- چشم پوشی عیوب دیگران
- غلبه بر تعصبات
- تشخیص صحیح و غلط
- حفظ تعادل بین خدمت، تحصیل، تبلیغ
- عدم افراط و تفریط در امور
- بی طرفی در قضاوت
- ایجاد وحدت بین دوستان
- غلبه بر وسوسه ها
- استفاده مطلوب از مادیات
- بیان نظر به وضوح و عمیق
- سرور از موفقیت دیگران

ج: قابلیت ها:

- قابلیت روحانی درک حیات و ممات
- قابلیت تحلیل قوای موثر در زندگی
- قابلیت پرداختن به امور دقیق و جدی
- قابلیت اداره کلاس روحانی اطفال
- قابلیت درک فرایندهای اجتماعی
- قابلیت خدمت هدفمند
- قابلیت مشاهده وقایع اطراف
- قابلیت تحلیل وقایع و درک روابط علت و معلولی

با توجه به فهرستی که مطرح گردید باید بدانیم که در دنیایی که زندگی می کنیم بسیاری از نوجوانان در فرهنگ های مختلف وجود دارند که به مراتب از دیگر نوجوانان فراتر حرکت کرده و اشتیاق زیادی به خدمت و یادگیری دارند و ویژگی های مثل عدالت طلبی، از خود گذشتگی و نوع دوستی را به نمایش می گذارند و وجود چنین نوجوانی مسئولیت ما را برای شناسائی و دعوتشان برای همکاری و همراهی در پیشبرد مدنیت سنگین تر می نماید.

اهداف تواندهی نوجوانان

- حفظ انتصارات: " اگر بخواهیم انتصارات جامعه در یک نسل با گذشت زمان از دست نرود در برنامه ریزی ها برای پیشبرد جریان دخول افواج مقبلین نمی توان ... نوجوانان را نادیده گرفت"^۸
- بینش و دور اندیشی: " اطمینان یابیم که بینش و دور اندیشی جامعه به طور کامل اعضای جوانترش را در بر گرفته "^۹
- آمادگی برای تبلیغ و خدمت: "... استعداداتشان (نوجوانان) را برای تبلیغ و خدمت پرورش می دهد و آنها را در فعالیت های مشترک با جوانان بزرگسال تر وارد می کند . "^{۱۰}
- ایجاد منابع لازم برای پیشبرد مدنیت: " منبع گسترده ای از نیرو و استعداد که می تواند وقف پیشبرد مدنیت مادی و معنوی گردد."^{۱۱}
- افزایش ادراک روحانی: " نوجوانانی که برای سه سال به همراهی دیگران از برنامه ای که ادراک روحانیشان را افزایش دهند بهره مند گردند "^{۱۲}
- آموزش اخلاقی روحانی: " توجه خاص به... نوجوانان ضروری است. مسئولیت آموزش اخلاقی روحانی افراد جوان شدیداً وجدان بشریت را تحت فشار گذاشته "^{۱۳}
- بنیان گذاری جامعه: " ... هیچ تلاشی برای بنیان گذاری جامعه نمی تواند آن را (آموزش اخلاقی روحانی) نادیده بگیرد ... "^{۱۴}
- عامل تغییر: " درک استعداد های بالقوه آنها برای عمل به عنوان عوامل مهم برای تغییر اجتماعی و تمایل آن ها برای مشارکت در ایجاد جامعه بهتر "^{۱۵}
- عامل اجرای تصمیم: " آنها یاد خواهند گرفت گوش کنند، سخن بگویند، تامل نمایند، به تحلیل بپردازند، تصمیم بگیرند و تصمیمات را به مرحله عمل در آورند. "^{۱۶}

^۸ ۲۶ نوامبر ۱۹۹۹

^۹ ماخذ قبل

^{۱۰} رضوان ۲۰۰۰

^{۱۱} ۲۷ دسامبر ۲۰۰۵

^{۱۲} ماخذ قبل

^{۱۳} ماخذ قبلی

^{۱۴} ماخذ قبل

^{۱۵} کتاب ۵ آموزش توانده

- **توسعه قوا:** " توسعه ادراک روحانی آنها و تقویت قوه بیان"^{۱۷}
- **ساختار اخلاقی:** " ایجاد ساختار محکم اخلاقی تا جوان بتواند طرق اخلاقی را بر گزیند. ساختاری که مفاهیم روحانی، الگوهای رفتاری و دانش نسبت به عواقب و نتایج آن را به یکدیگر مرتبط سازد و بر پایه شهامت و اراده استوار گردد " ^{۱۸}

توانده نوجوانان یا مشوق (Animator)

در هر گروه تواندهی به شخص بزرگسال تری نیاز است که دوست واقعی نوجوانان باشد و بتواند در توسعه قابلیت ها به آنها کمک کند و این بیان مبارک حضرت عبدالبهاء را تحقق بخشند که می فرمایند: " امید عبدالبهاء چنان است که آن نورسیدگان در دبستان عرفان نزد ادیب عشق چنان تربیت و پرورش یابند و در مقامات معنوی معانی و اسرار آموزند که هر یک در جنت ابهی مانند عندلیب گویا گلبنگ اسرار بلند کنند..."^{۱۹}

با توجه به اهداف طرح تواندهی می توان ویژگی هایی چند برای توانده در نظر گرفت که نمونه هایی در ذیل می آید:

- دوره آموزشی طرح (کتاب ۵) را گذرانده باشد و مهارت لازم برای اداره طرح را بدست آورده باشد

- علاقمند به انجام این فعالیت اساسی باشد

- علاقمند به این گروه سنی (۱۲ تا ۱۵ سال) باشد

- " توجه همراه با ابتکار و خلاقیت بکار برد "^{۲۰}

- " نوجوانان را در برنامه ها و فعالیت هایی وارد (نماید) که به آنها راغب اند "^{۲۱}

- به اهداف طرح آگاهی داشته و برای تحقق آن کوشا باشد

^{۱۶} مآخذ قبل

^{۱۷} مآخذ قبل

^{۱۸} مآخذ قبل

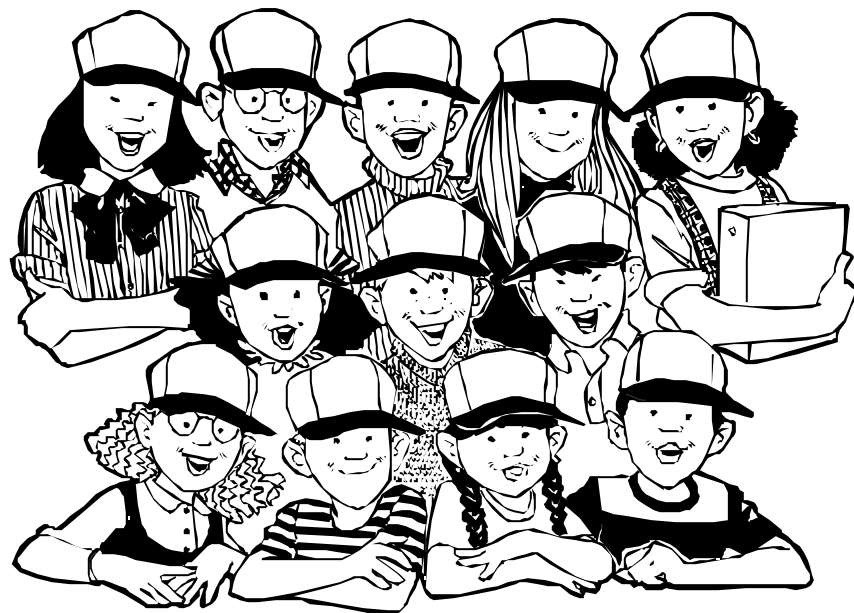
^{۱۹} مکاتیب جلد ۱ ص ۱۳۰

^{۲۰} رضوان ۲۰۰۰

^{۲۱} مآخذ بالا

- کمکشان نماید (نوجوانان را) یاد بگیرند آزادانه به جستجوی حقیقت بپردازند.
- توانده کسی است که به انجام فعالیت های عملی که ۷۵٪ طرح را به خود اختصاص می دهد مبادرت نماید و برای آموزش کتب طرح در گروه به کتاب ۵ مراجعه کرده بر اساس هدایات آن کتاب بهترین عملکرد را انتخاب و عمل نماید وقتی خود را وقف پرورش و تربیت نوجوانان می کنید به زودی متوجه خواهید شد که آنچه برای کامیابی کوشش های شما اهمیت اساسی دارد کیفیت روابطی است که با اعضای گروه برقرار می کنید و آماده خواهید بود به سخنان آنها گوش کنید، راهنمایی کنید، تسلی دهید. اعتماد قوی به انسجام شخصیت آنها و محبت حقیقی و احترامشان به شما کمک خواهد کرد پیوندی قوی بین خود و گروه تان به وجود آورید

گروه توان دهی نوجوانان

وظیفه اصلی گروه نوجوانان آنست که محیطی برای حمایت متقابل جهت اعضایش به وجود آورد که آنها بتوانند در آن به توسعه ادراک روحانی و الگوهای تفکر و رفتاری بپردازند که وجه مشخصه آنها به عنوان جوان بهائی است. و این اتفاق زیبا همراهی و همکاری و همدلی همه گروه را می طلبد و البته مسئولیت توانده سنگین تر است. اعضاء گروه در اجتماعات خود فارغ از خوف سرزنش یا تمسخر قادر خواهند بود افکار خود را بیان کنند و برای سئوالات ناشی از کنجکاوی خود در جستجوی جواب بر آیند."

- گروه تواندهی گروهی است که یک یا دو نوجوان که توانده آنها را انتخاب می کند به دعوت تعدادی از نوجوانان علاقمند به حضور در طرح می پردازند و با همکاری توانده آن را تشکیل می دهند
- دارای اهداف خاص بوده و محتوای آن در کتب مخصوص آموزشی تهیه گردیده و توانده در آموزشی که گرفته بر آنها احاطه دارد
- فعالیت های عملی برای گروه ۷۵٪ و مطالعه کتب ۲۵٪ وقت را به خود اختصاص می دهد.
- شرکت کنندگان در این گروه بین ۱۲ تا ۱۵ سال هستند

▪ گروه تواندهی فردی بزرگسال تر دارد که وظیفه اش تشویق و هدایت گروه را بر عهده دارد. (توانده)

نکته مهم آن که هر تجمعی از گروهی نوجوانان را نمی توان گروه تواندهی نامید زیرا گروه تواندهی ویژگی هایی خاص دارد مثل حضور توانده آموزش دیده، کتب آموزشی مخصوص، فعالیت های پیش بینی شده و اهدافی که همه گروه و بخصوص توانده به آن توجه ویژه می نماید

مواد آموزشی

انتشارات آموزشی توسعه، عضوی از انجمن آموزشی توسعه است موسسه ای مرکب از تعدادی سازمان های جهانی در حال رشد که برنامه و هدفش اعتلا و توسعه تمدن است. انجمن آموزشی توسعه چهارچوبی فراهم می کند و تقابل و تبادل آرا و تجربیات فی ما بین این سازمان ها را تسهیل می نماید. انتشارات آموزشی توسعه نیز در حال انتشار و گسترش مواد آموزشی است.

مواد آموزشی لازم برای طرح تواندهی در سازمانهای بین المللی مختلف در موسسه آموزش روحی کلمبیا، بنیاد ویلیام مادل مازتا در آفریقا و بنیاد بدیع در چین تهیه و تجربه شده و بوسیله انتشارات آموزشی توسعه منتشر گردیده است.

این کتب به نام های نسائم تایید، روح ایمان، بارقه امید، قوه کلمه، سلوک در سبیل مستقیم و کمال را بیاموزیم تهیه شده که در دسترس گروه های تواندهی است و البته کتب دیگری نیز در حال تهیه است که کم کم در سراسر عالم منتشر می شود.

در کتاب ۵ راهنمای تواندهان ترتیب آموزش کتب را مشخص کرده و برای هریک از کتب نمونه ایی را در کتاب ۵ آورده است که توانده به همان ترتیب عمل می نماید.

▪ **نسائم تایید:** دارای ۱۴ قسمت و ۷۷ صفحه در بنیاد مادل مازتا تنظیم گردیده و به شرح دختر (نوجوان) ۱۳ ساله ای به نام

ماسوندا می پردازد که در دهکده ای زندگی می کند و دارای افکار عالی می باشد و در طی قسمت های مختلف کتاب دختر خاله او بنام رز که ۱۵ ساله است (جوان) به منزل آنها می آید و آنها افکارشان را با یکدیگر در میان می گذارند و یکی یکی نقش آفرینان دیگر نیز وارد داستان می شوند و در مورد تایید، شرایط جذب تائید و ویژگیها و صفات مفهوم تایید صحبت می شود و الگوهای بسیار عالی زندگی ارائه می دهد که نوجوان با راهنمایی توانده می توانند خود را آنها تطبیق دهند.

▪ **روح ایمان :** این کتاب در موسسه روحی تهیه گردیده در هفت قسمت و ۵۷ صفحه منظم شده است. در این کتاب مفاهیمی مثل مقام انسان طبیعت پست و برتر، اراده و سرنوشت، تطابق دین و علم، تحقیق و تتبع تغییر انواع و تکامل و بالاخره مفاهیمی در رابطه با روح انسانی و روح ایمانی مطرح می گردد و در کلیه قسمت ها با بحث و مذاکره به مفاهیم پرداخته می شود.

▪ **بارقه های امید:** این کتاب تجربه گروهی است که با نوجوانان افریقا وزیر نظر انتشارات توسعه کار می کنند. دارای دوازده درس است که در ۴۱ صفحه تنظیم شده و داستان نوجوانی بنام (کیبویو) را تعریف می کند که بعد از کشته شدن پدر و مادر بوسیله شورشیان منطقه در جستجوی خواهرش دست به سفر می زند. این کتاب نوجوان را با عناصر چهارچوب اداری مجهز می نماید که آنها را آماده می نماید تا در سنین جوانی گزینش ها و کنش های مناسبی داشته باشند.

▪ **قوه کلمه:** این کتاب عناصر اولیه یک چهارچوب فکری در حال توسعه تدریجی را مطرح می کند تا جوان در ۱۵ سالگی بتواند با دشواری های زندگی روبرو شود. از طرف دیگر روی توسعه تواناییها و قابلیت های استقاده از قدرت بیان متمرکز می باشد. بعلاوه به توسعه قابلیت دیگر توجه می دهد و آن شناخت اثرات اخلاقی گفتار و عمل است که به تدریج در سطوح پیچیده تر مطرح می شود
روند کتاب بسیار جالب است در روند کتاب گروهی از نوجوانان در آگراس همراه مشوق خود کار های مختلف انجام می دهند و الگو های بسیار عالی ارائه می نمایند که هر کدام از آنها در سیر پیشرفت موثر واقع می شود و نوجوانان می توانند برای زندگی بهتر از آن الگو بگیرند.

▪ **سلوک در سبیل مستقیم:** این کتاب از تجربیات بنیاد بدیع است که در ماکائو پایه ریزی گردیده و هدفش کمک و مشارکت در ایجاد منابع انسانی مورد لزوم برای پیشبرد تمدن مادی و روحانی با تمرکز مخصوص بر مردم چین است.
این کتاب دارای ۲۰ داستان از فرهنگ های متفاوت است و در ۶۴ صفحه تنظیم گردیده است. این داستان ها برای انتقال مفاهیم اخلاقی انتخاب شده و در هر قسمتی سئوالاتی مطرح می گردد تا درک و فهم آسان تر شود. داستانهای کتاب به گونه ای است که در حین آموزش مفاهیم اخلاقی تمریناتی جهت تشویق مهارت زبان را نیز مطرح می نماید.

▪ **کمال را بیاموزیم:** این کتاب داستان لنگ لی است که برای تعطیلات به ملاقات پدر بزرگ و مادر بزرگ خودش به روستا می رود. هر درس مجموعه ای از سئوالات و فعالیت هایی است که رشد نوجوانان را تسهیل می نماید.

این کتاب ۱۶ مبحث دارد که در ۶۶ صفحه تهیه شده است و در مباحث مختلف موضوعاتی چون محبت ، بلندی همت کسب علم و صنعت، جایگاه علم و خرد، جایگاه ثروت، اتحاد در خانواده، مصادیق کمال یابی و ویژگی های صحت عمل مثل صداقت، امانت، پاکی و طهارت و دوری از غرور و تعصب مطرح می شود و بوسیله بحث و گفتگوهای که مطرح می گردد مسیر یادگیری برای حرکت بسوی کمال را فراهم می آورد.

فعالیت ها:

- جلسات هفتگی و مستمر گروه تواندهی
- مطالعه متون کتابها به روشی که مطرح گردید.
- انجام فعالیت های منطبق بر متون آموزشی
- حفظ اشعار و سرود خوانی
- سخنرانی و ایراد نطق
- داشتن برنامه های هنری و عرضه برنامه های نمایشی
- برنامه ریزیهای برای امور ورزشی و تفریحی با مشارکت یکدیگر و هدفمند.
- اردو های بوم شناسی در جهت تقویت درک طبیعت
- برنامه ریزی و اجرای طرح های خدمات اجتماعی و اقتصادی
- مطالعه مقالات فرهنگی ، اجتماعی و تحلیل آنها
- گردش و حضور در اجتماعات جهت مشاهده موارد منفی اجتماعی و تحلیل آنها
- نقد و بررسی فیلم (در سالن سینما یا در کلاس)

جلسات تواندهان

- تشکیل جلسات شور تواندهان و شور و مشورت در زمینه هایی مثل دعوت از نوجوانان فعال برای تشکیل گروه، چگونگی شروع فعالیت ها، چگونگی ارتباط با والدین و شروع مطالعه کتب تواندهی نوعیت و کیفیت فعالیت های کلاس و مطالعه قسمت های لازم از کتاب ۵ مثلا مواردی که مربوط به هر کتاب می باشد.

- تبادل نظر و مشورت برای انتخاب مناسب ترین فعالیت و مناسب ترین مکان و زمان برای انجام آن
- تبادل نظر پیرامون فعالیت های مطابق با متون کتب
- شناسایی مجلات مناسب و معرفی در گروه تواندهی مثل مجله سروش قسمت دوچرخه
- همکاری در شناسایی مکان های مناسب برای حضور
- تعهد نسبت به تشویق و حمایت یکدیگر

شرایط و عوامل آمادگی تواننده:

بیت العدل اعظم می فرمایند: " افرادی از اهل بهاء که آینده را چنان که امر بهائی مجسم می کند درک می نمایند. این برتری را خواهند داشت که آگاهانه در کوشش هایی که هدفش به حرکت در آوردن و پیش بردن جریانات مزبور (نقشه) است شرکت نمایند." ۲۲

تجسم و درک آینده در پرتو تعالیم مبارک سبب می شود که تواننده با انگیزه ای روحانی در مسیر اداره یک گروه تواننده با آگاهی لازم و کوششهایی قیام نماید که به پیشبرد اراده معهد اعلی در راستای ایجاد مدنیتی عالی کمک می نماید و بدین شکل می تواند این برتری را بدست آورد و در پیشبرد جریانات لازم گام بردارد و در این مسیر موارد ذیل می تواند مفید باشد:

- درک زمان و روح آن بعنوان "مقطع تاریخی حساس" با مطالعه مستمر پیام های معهد اعلی و دقت و تأمل بر آن
- عشق ورزیدن به نوجوانان با توجه به نگاه معهد اعلی به نوجوانان
- فدا نکردن کیفیت برای دستیابی به کمیت که مسلماً کمیت نیز از دست خواهد رفت.
- رعایت کلیه موارد لازم در فرایند تشکیل یک تواندهی با صبر و بردباری (قبلاً ذکر گردیده)
- باور جایگاه و ارزش های طرح تواندهی در تحقق وعده دخول افواج مقبلین
- باور اینکه تشکیل و اداره یک گروه تواندهی مطلوب جالب و جاذب خیل عظیمی از نوجوانان می شود.
- بکارگیری کلیه بینش هایی که از کتاب ۵ گرفته ایم. با مراجعه مستمر به کتاب ۵
- عدم فراموشی فعالیت های غیر مطالعه ای (فعالیت های خدماتی، اجتماعی، تفریحی، ورزشی و ....)
- مشورت با دیگر تواندهان هم بشکل فردی و هم در جلسات شور تواندهان

- در صورت عدم آمادگی برای تشکیل و اداره تواندهی و با توجه به علاقه ای که دارید مجددا در یک دوره آموزشی شرکت کرده آمادگی لازم را بدست آورید.
- باور اینکه اگر خدای نکرده با عدم آمادگی مبادرت به تشکیل گروه کرده و آنرا به هر نحوی اداره نمائیم قوت و قدرت جذب و جلب را از این فعالیت اساسی گرفته ایم و این امر مهم را زیر سؤال برده ایم، و نتوانسته ایم جهت تحقق اراده معهد اعلی آنرا " در مقیاسی وسیع " ترویج دهیم.
- مطمئن به تائیدات جمال مبارک باشیم زیرا عامل سرعت بخش تحقق وعود و تضمین کننده آن است.

فرایند تشکیل یک گروه تواندهی نوجوان و فرایند اداره آن:

- آمادگی لازم و باور جایگاه و منزلت گروه تواندهی
- تصمیم و اراده برای انجام این وظیفه مهم و اساسی
- مشورت با عزیزانی که تجربیات قبلی دارند
- شناسائی یکی دو نوجوان که توانائی ذاتی برای همکاری دارند.
- طلب همکاری از آنها برای دعوت تعدادی از دوستان خود برای تشکیل گروه تواندهی
- آگاهی دادن به نوجوانان در مورد اقدامی که انجام می شود.
- گروه تشکیل شده مقدمات در مورد خود به بحث پرداخته و اهدافی برای خود مشخص می کنند.
- توانده با والدین کلیه نوجوانان ملاقات کرده و آنها را در جریان امور قرار می دهد.
- چند جلسه اول کتب طرح تواندهی مطالعه نمی شود و بیشتر به فعالیت های گروهی و برنامه های جمعی تفریحی، ورزشی و ... پرداخته می شود و اهدافی برای گروه انتخاب می گردد.
- در جلسات اولیه گروه و برای جلب همکاری و ایجاد اتحاد بین گروه می توان:
  - راجع به علاقه های نوجوانان و فعالیت های مناسب صحبت کنید
  - برای گروه اسمی و آرمی در نظر بگیرید.
  - توانده با توجه به اهداف بشکل غیر مستقیم و کم کم مستقیم صحبت می کند و گروه را برای شروع رسمی تواندهی آماده می نماید.

- قبل از شروع رسمی تواندهی که کتب مخصوص مطالعه می شود و فعالیت های مناسب آنها انجام می گیرد باید خانواده ها مجددا ملاقات شوند و دقیقا در جریان کار گروه قرار گیرند و در مورد اهداف و محتوای کتاب ها توضیح داده شود و تقاضای همکاری از والدین انجام گیرد.
- مطمئن شوید که همه والدین از اینکه فرزندانشان در گروه تواندهی نوجوانانی شرکت می کنند که اهداف عالی روحانی دارد و توانده آن یک فرد بهائی می باشد آگاهی داشته باشند و اگر علاقه مند بودند می توانند بعضی از کتب را برای مطالعه در اختیارشان قرار دهید.
- خود نوجوانان نیز دقیقا به این آگاهی رسیده اند که در چه گروهی مشارکت می نمایند
- ارتباط توانده با والدین باید مستمر باشد

- تجربیات تواندهان دیگر را مورد توجه قرار دهیم. در ذیل بعضی از آنها ذکر می شود
- در چند جلسه اول راجع به هدف اصلی و بعضی دیگر از اهداف که توانده مایل است بحث می شود

○ ۴ جلسه اول از اهمیت زیادی برخوردار است.

○ در مورد ماهیت فعالیت هایی که باید انجام شود بحث کنید.

○ اولین سؤال این است: (هدف از گروه نوجوان چیست؟) و سؤال بعد: (چرا بودن چنین گروه هایی برای جامعه اهمیت دارد؟) اگر چنانچه پاسخ ها کلی بود و یا در پاسخگویی مشکلی بود می توانید ریز تر مطرح کنید مثلا (چرا مایلید در فعالیت

های گروه شرکت کنید؟) یا (بنظر شما گروه چه کارهایی می تواند انجام دهد؟) ارائه این سئوالات و بحث و گفتگو کم کم فهرستی از اهداف و فعالیت برای انجام در گروه بدست می آید.

- یکی دیگر از عناوینی که برای محاورات لازم است خدمت است که می توان از نوجوانان خواست تا مجسم نمایند که اگر هیچکس به آنها کمک نمی کرد وضعیت چگونه می شد؟ و گفتگو پیرامون اینکه برای بهبود زندگی باید همه به هم کمک کنند.

■ جلب توجه اعضاء گروه به این موضوع که خدماتی را که انتخاب می کنیم همه اعضاء در انجام آن همکاری می نمایند فعالیت هایی مثل درخت کاری، بهداشت محیط زیست و ... البته با صبر و شکیبائی، خود نوجوانان پیشنهاداتی خواهند داشت.

■ حفظ بیانات مبارکه نیز از فعالیت های لازم برای نوجوانان است

■ ایجاد وحدت بین گروه از اهمیت زیادی برخوردار است و از طرق مختلف مثل شناخت یکدیگر، کارهای گروهی در گروه و در فعالیت های بیرون و ایجاد ارتباطات خارج از گروه دستیافتنی است.

- توجه دهید که هر کتابی را مطالعه می کنیم سبب می شود تا دایره لغاتمان زیاد شود، جمله نویسی را تمرین کنیم، خوب بخوانیم و کم کم قوه بیانمان قوی می شود و باید به تمرینات کتاب اهمیت بدهیم.
- آگاهی به نوجوانان در این مورد که در هر کتابی الگوها و رفتارهای زیبایی منطبق با آثار مطرح می گردد که می توان در هر کتاب و در هر قسمت از هر کتاب این الگوها را بدست آورد و با انطباق خود با موازین امر مبارک به طرف رشد روحانی گام برداشت.
- از گروه بخواهید با یکدیگر عهد و پیمان ببندند که حرف یکدیگر را گوش کرده، احترام یکدیگر را نگه دارند و سعی کنند مقصود دوستان خود را حتی اگر در بیان مقصود با مشکل روبرو می شوند بفهمند و به هیچ وجه یکدیگر را تمسخر ننمایند
- در بعضی از گروه ها وقتی مطلع شدند که چشیم در کتاب نسائم تائید برای مخارج خود چگونه به فکر پول در آوردن افتاد به این فکر فرو رفتند که فعالیت هایی را نیز در نظر بگیرند که بتوانند برای گروه در آمد کسب کنند و در موارد مختلف و مفید هزینه کنند (خرید لوازم التحریر – خرید کتاب – خرید لباس متحد الشکل و ....)
- انتخاب طرح خدماتی مثل تشکیل کلاس اطفال بوسیله گروه های دو نفره و سه نفره نوجوانان و یا برنامه ریزی برای متقدمین و همراهی آنها برای گردش بوسیله گروه های چند نفره و ....

با توجه به هدایت معهد اعلی در پیام ۲۷ دسامبر ۲۰۰۵ و یادگیری عمل سیستماتیک می توانیم این هدایت را با توجه به کاربرد آن در اقدامات برای گروه تواندهی به این شکل مطرح نمائیم.

- با توجه به واقعیات موجود در گروه و امکانات پیش رو به دیدگاهی واحد برسیم که کجا هستیم و به کجا می خواهیم برویم.
- تهیه برنامه هایی برای رسیدن به اهداف و تجسم دیدگاه ها
- تهیه نقشه های عملی متناسب با توجه به ویژگی اعضای گروه و ویژگی خود گروه و اقدام به آن.
- در حالی که با نقشه های عملی بطرف اهداف می رویم چنانچه به نتیجه رسیدیم که طرح ها و فعالیت ها برای وصول به اهداف باید تعدیل گردد حتما این کار را انجام دهیم و با گفتگو با گروه علت را بیان کرده به راه خود ادامه می دهیم زیرا به این شکل ممکن است لازم باشد انرژی بیشتر، وقت بیشتر بگذاریم و یا کمی دیرتر به هدف برسیم ولی حتما می رسیم ولی چنانچه بدون توجه به واقعیاتی که ما را ملزم به تعدیل می کند آنرا جدی نگیریم و به راه خود ادامه دهیم مسلما از رسیدن به اهداف باز خواهیم ماند.
- چنانچه در حین اقدام و حرکت به سمت هدف قابلیت و امکانات را بیش از آنچه فکر می کردیم دیدیم فعالیت های خود را توسعه می بخشیم و با حفظ تداوم اقدام زودتر به نتیجه می رسیم و آماده خواهیم شد تا دور بعدی اقدامات را برنامه ریزی کنیم.

فهرستی از کتاب ۵ که برای آموزش هر کتاب می توانید به آن مراجعه کنید.

- کتاب نسائم تائید ← قسمت سوم بخش ۳ ص ۱۰۶   قسمت هفدهم بخش سه ص ۱۴۶
- کتاب روح ایمان ← قسمت دوم بخش ۳ ص ۱۰۱   قسمت هجدهم بخش ۳ ص ۱۵۶   قسمت نوزدهم بخش ۳ ص ۱۵۹
- کتاب بارقه امید ← قسمت هفتم بخش ۳ ص ۱۱۵
- کتاب قوه کلمه ← قسمت نهم بخش ۳ ص ۱۲۱   قسمت دهم بخش ۳ ص ۱۲۷
- کتاب سلوک در سبیل مستقیم ← قسمت چهاردهم بخش ۳ ص ۱۳۶
- کتاب کمال را بیاموزیم ← قسمت پانزدهم بخش ۳ ص ۱۴۲

فهرست مندرجات کتاب ۵ آموزش تواندهی بعنوان نمونه

▪ بخش اول

○ قسمت اول: جوان ایده آل	○ قسمت دهم: موقعیت های	○ قسمت شانزدهم: خدمت و
○ قسمت دوم: جوان برتر	○ کاربردی	○ رشد
○ قسمت سوم: توانائیه	○ قسمت یازدهم: تحول دوگانه	○ قسمت هفدهم: روح خدمت
○ قسمت چهارم: قابلیت ها	○ قسمت دوازدهم: درک	○ ایثار گرانه
○ قسمت پنجم: دوران بلوغ	○ اهداف اخلاقی	○ قسمت هجدهم: ترقی و
○ قسمت ششم: کیفیت فعالیت	○ قسمت سیزدهم: تحقق وعود	○ تقدم امرالله
○ قسمت هفتم: خدمت و	○ و فرایند آن	○ قسمت نوزدهم: بحران و
○ فعالیت های دیگر	○ قسمت چهاردهم: معیار های	○ پیروزی در تاریخ امرالله
○ قسمت هشتم: تحصیل و	○ برتر	○ قسمت بیستم: محبت الهی
○ خدمت	○ قسمت پانزدهم: تحول فرد،	
○ قسمت نهم: هماهنگ دیدن	○ جامعه و ساختار	

■ بخش دوم:

- قسمت اول: جایگاه نوجوان
- قسمت دوم: ویژگی نوجوان
- قسمت سوم: اهمیت تربیت نوجوان
- قسمت چهارم: اعتماد به نفس و احساسات روحانی
- قسمت پنجم: خصوصیات فرد روحانی
- قسمت ششم: عواقب تسلیم شدن در مقابل هوای نفس
- قسمت هفتم: راه مبارزه با نفس
- قسمت هشتم: نوجوان و تحول جامعه

- قسمت نهم: جایگاه دعا در مبارزه با نفس
- قسمت دهم: چگونگی عبور نوجوان از بلوغ
- قسمت یازدهم: فرایند بحران و پیروزی نوجوان
- قسمت دوازدهم: جامعه خالی از روحانیت
- قسمت سیزدهم: اثرات سوء تبلیغات
- قسمت چهاردهم: نوجوان و تغییر جامعه و فرایند آن
- قسمت پانزدهم: عمیق شدن در متون ساده

- قسمت شانزدهم: تحلیل زندگی نوجوانان
- قسمت هفدهم: ماهیت نوجوانی
- قسمت هجدهم: ماهیت نوجوانی
- قسمت نوزدهم: عناصر و عوامل تواندهی موفق
- قسمت بیستم: ویژگی های توانده
- قسمت بیست و یکم: دلالات هیکل مبارک برای موفقیت

■ بخش سوم:

○ قسمت اول: تشکیل گروه	○ قسمت دوازدهم: حکمت و بیان	○ قسمت بیست و یکم: استفاده از محیط اجتماعی
○ قسمت دوم: روح ایمان	○ قسمت سیزدهم: قوه کلمه الله	○ قسمت بیست و دوم: فعالیت تواندهی
○ قسمت سوم: نسائم تایید	○ قسمت چهاردهم: سلوک در سبیل مستقیم	○ قسمت بیست و سوم: تاثیر متقابل دروس و فعالیت ها
○ قسمت چهارم: ادراک روحانی	○ قسمت پانزدهم: کمال را بیاموزیم	○ قسمت بیست و چهارم: فرایند تشکیل گروه تواندهی
○ قسمت پنجم: بهره مندی از درک روحانی	○ قسمت شانزدهم: قدرت روحانی	○ قسمت بیست و پنجم: رابطه با والدین
○ قسمت ششم: حجات درک روحانی	○ قسمت هفدهم: نسائم تایید	○ قسمت بیست و ششم: نحوه کار تواندهی از آغاز
○ قسمت هفتم: بارقه امید	○ قسمت هجدهم: روح ایمان	
○ قسمت هشتم: امید و تایید	○ قسمت نوزدهم: روح ایمان	
○ قسمت نهم: قوه کلمه	○ قسمت بیستم: تطابق علم و دین	
○ قسمت دهم: قوه کلمه		
○ قسمت یازدهم: عوامل نفوذ بیان		

تقدیم به همه عزیزانی که قلبشان برای رشد روحانی نوجوانان می تپد